

۸ مرداد روز جنگل رمز حیات

به مناسبت ۸ مرداد روز "جنگل رمز حیات"

ما در ایران، هشتم مرداد را به نام روز **جنگل رمز حیات** نامیده‌ایم. روزی بسیار پراهمیت و درخور توجه، چراکه نقش جنگل‌ها در پایداری سرزمین و شادابی حیات انسان‌ها، جانوران و گیاهان، غیرقابل انکار بوده و به دلیل تراکم درختانش، ریه‌های حیات انسان‌ها محسوب می‌شوند و در واقع، نقشی که در تامین آب، هوا و امنیت غذایی، ایفا می‌کنند جنگل‌ها را به "رمز حیات" تبدیل کرده است. ناگفته پیداست که در سرزمین خشک و نیمه خشک ما، قدر و قیمت جنگل، دوچندان نیز هست و مراقبتی همچون مراقبت مادر از فرزندش را، از ما طلب می‌کند.

در دنیا نیز، روز ۲۱ مارس که متقارن با اول فروردین و آغاز بهار است، "روز جهانی جنگل" نامیده شده است.

می‌دانیم که دی‌اکسیدکربن تولید شده توسط عوامل گوناگون در کره‌ی زمین، توسط درختان جذب و تبدیل به اکسیژن می‌شود، آب و هوای مطلوب و سایه‌ساری که ایجاد می‌کنند و ارزش زیباشناختی آنها، حمایت از تنوع زیستی، تولید، تثبیت و نگهداری خاک، تولید غذا، کاهش آلودگی صوتی، جلوگیری از رانش زمین و وقوع سیل، ایجاد باد شکن، شانه کردن گرد و غبار، تولید کاغذ و چوب، رونق اقتصادی جوامع محلی از طریق گردشگری و مشاغل سبز، و در مجموع نقش موثر آنها در ایجاد بوم‌سازگان‌های متنوع، فواید پرشمار درختان و جنگل‌ها بوده و نقش حیاتی آنها را آشکار می‌سازد.

بررسی‌هایی که از طریق ماهواره‌ها و عکس‌های هوایی انجام شده، روند فزاینده‌ی کاهش تراکم جنگل‌های شمال ایران را به‌خوبی نمایش می‌دهد و به استناد آمار ارایه شده توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، به‌طور متوسط سالانه ۲۸۶۷ هکتار از جنگل‌های هیرکانی که بازمانده از دوران سوم زمین‌شناسی هستند، تخریب شده است و این خبر بسیار بد و هشدار جدی برای جلوگیری از این ماجرای تلخ بوده و لازم است ضمن اتخاذ تصمیمات بازدارنده از سوی دولت مردان، با آگاهی‌رسانی و آموزش از طریق رسانه‌های گوناگون به‌خصوص صدا و سیما، زمینه‌ساز اصلاح رفتارهای نادرست مردم شده و آنها را نیز در بسیج مراقبت و نگهداری از این سرمایه‌های بزرگ، شرکت داد. چرا که ناآگاهی شهروندان، تیشه‌ای است که متأسفانه به جان جنگل‌های کشور افتاده است و آمارها نشان می‌دهد که حدود ۹۵ درصد از آتش‌سوزی در جنگل‌ها، ریشه در خطای انسانی دارد. رفتارهای نادرستی مانند روشن کردن آتش برای گرم شدن یا پخت و پز، پرتاب ته‌سیگار از درون اتومبیل و یا جا گذاشتن بطری نوشابه‌ها که در اثر تابش خورشید، جنگلی را به آتش کشیده است.

مشکلات دیگری که نفس جنگل‌های کشور را به شماره انداخته است تغییر کاربری، ویلاسازی، قاچاق چوب و بهره‌برداری بی‌رویه است که البته تغییر این روند، از سویی اقدامات قاطع دولت و وضع قوانین روشن، شفاف و بازدارنده از سوی مجلس و از دیگر سو، مشارکت اجتماعی، فرهنگی و عزم فراگیر ملی را می‌طلبد.

در بند ۳۸ قانون برنامه‌ی ششم توسعه‌ی کشور موادی وجود دارد که در صورت اجرای درست، می‌تواند

راهگشای برخی از مشکلات باشد:

ث - نظارت بر اجرای طرح‌های جامع مدیریت پسماند به‌ویژه در سواحل دریاها، رودخانه‌ها، جنگل‌ها و دشت‌های حاشیه تالاب‌ها و مدیریت سالانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از حجم پسماندهای موجود با روش مناسب.

ج- تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاه‌های اجرائی، نظامی (در زمان صلح) و انتظامی.

ح- احیا، توسعه و غنی‌سازی جنگل‌ها در سطح هشتصد و پانزده هزار هکتار.

ر- ارتقای پوشش صدورصد (۱۰۰٪) حفاظت از جنگل‌ها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگل‌ها و مراتع کشور به‌منظور پایداری جنگل‌ها و همچنین تعادل بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪)

ف-۱- هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگل‌های کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با قراردادهای طرح‌های جنگلداری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام می‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد.

تبصره- بهره‌برداری چوبی در طرح‌های جنگلداری طی سال‌های اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه صرفاً از درختان شکسته، افتاده و ریشه‌کن در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

۲- دولت مکلف است نسبت به اصلاح آن دسته از طرح‌های جنگلداری که مدت اجرای آن تا پایان سال سوم اجرای قانون برنامه به اتمام نمی‌رسد، تعیین خسارت کارشناسی نموده و خسارت حاصله را در بودجه سنواتی درج نماید.

تبصره-۱- بهره‌برداری از درختان ریشه‌کن، شکسته، افتاده، خشک سرپا و آفت‌زده غیرقابل احیاء تا پیش از تصویب طرح جایگزین و حداکثر تا پایان سال سوم برنامه، صرفاً با مجوز سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری

کشور مجاز می‌باشد و پس از تصویب طرح جایگزین، صرفاً براساس این طرح و با مجوز سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور خواهد بود.

تبصره ۲- برداشت درختان جنگلی برای طرح‌های عمرانی در صورت دارا بودن ارزیابی زیست محیطی و شناسه (کد) شناسایی با مجوز سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور بلامانع است. همچنین بهره‌برداری از درختکاری و جنگل‌کاری‌های دست‌کاشت به‌منظور زراعت چوب، با تشخیص و مجوز سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور مجاز است.

۳- به‌منظور تحقق بند(۱) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی، نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بودجه‌های سنواتی جهت ارتقای پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگل‌های کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاچاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید.

تبصره- دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه زراعت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب(سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد.

طی چند سال اخیر از سوی سازمان‌های مردم‌نهاد نیز، فعالیت‌های سودمندی انجام شده که از بهترین آنها "طرح جنگلانه" را می‌توان نام برد. پوششی بزرگ که با شعار "نگذاریم بمیرد جنگل، که جهان خواهد مرد" آغاز شد و در تمرکز توجه عمومی و جلب فعالیت علاقمندان، نخبگان و متخصصان حوزه‌ی محیط زیست به اهمیت جنگل‌ها، بسیار اثرگذار بوده است. همچنین برای پاکسازی جنگل‌ها پوشش‌هایی ترتیب داده شده که آنها را نیز می‌توان در شمارگام‌های خوب برای فرهنگ سازی دانست.

"در روز جنگل رمز حیات و همه‌ی روزهای زندگی

برای حیات خود و آیندگان، جنگل را پاس بداریم"